

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

Persoonlijke levenssfeer - besche

Datum

07 juni 2023

Referentie

38820014

Bijlagen

2

nota

Brieven aan Tweede Kamer en instellingen n.a.v. motie-
Omtzigt over anderstalige opleidingen

Aanleiding

Op 15 juni staat een commissiedebat over internationalisering hoger onderwijs gepland. In bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer zet u uiteen hoe u uitvoering geeft aan de motie Omtzigt c.s. inzake anderstalige opleidingen. Van belang is dat de Kamer nog voor het debat, en zo snel mogelijk, geïnformeerd wordt.

Geadviseerd besluit

Door ondertekening gaat u akkoord met:

- Verzending brief aan de universiteiten en hogescholen, met als bijlage een nadere duiding van de huidige wet m.b.t. de taal van de opleiding.
- Verzending brief aan de Tweede Kamer, met als bijlage een afschrift van genoemde brief aan de universiteiten en hogescholen.

Kernpunten

- In de brief aan de instellingen roept u de besturen op om terughoudend te zijn met het starten of ontwikkelen van anderstalige opleidingen.
- In de brief aan de Tweede Kamer beschrijft u welke maatregelen u treft mbt. anderstalige opleidingen. U gaat in op:
 - o Bestuurlijke afspraken
 - o Onderzoek door de inspectie
 - o Accreditatie door de NVAO
 - o Een beleidsregel anderstalig onderwijs en advisering door CDHO

Toelichting

De brieven zijn een uitwerking van besluiten die u reeds genomen heeft. Deze besluiten zijn aan u voorgelegd in nota #38695408. Deze nota is in het dossier opgenomen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

Persoonlijke levenssfeer - besche

Datum

29 mei 2023

Referentie

38695408

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

WJZ

nota

Sturen op onderwijstaal binnen huidige wettelijke kaders

Aanleiding

In de Kamerbrief over beheersing internationale studentenstromen schrijft u dat u de ruimte die de huidige wet u biedt maximaal wil benutten om op te treden daar waar Engels als opleidingstaal ten onrechte is ingevoerd. Deze inzet is conform de bedoeling van motie Omtzigt c.s., die brede steun in de Kamer heeft (zie bijlage). In deze nota leggen we u voor welke opties u heeft. Nog voor het debat van 15 juni kunt de Kamer informeren over uw besluiten.

Geadviseerd besluit

1. In aanvulling op reeds ingezette acties voert u de bestuurlijke druk op door alle bekostigde instellingen aan te schrijven waarin u een beroep op hen doet, met een handreiking die de huidige taaleisen verduidelijkt.
2. U stuurt het accreditatiekader na het zomerreces naar de Kamer maar informeert de Kamer nu alvast over wat er bij accreditatie gaat wijzigen.
3. U treft voorbereidingen voor een beleidsregel anderstalig onderwijs op grond waarvan u instemming kunt weigeren voor nieuwe opleidingen. U maakt gebruik van deze mogelijkheid afhankelijk van wat u met bestuurlijke afspraken voor elkaar krijgt.
4. U verzoekt de inspectie uiterlijk per januari 2024 een thematisch onderzoek te starten naar de wijze waarop instellingen omgaan met de wettelijke bepalingen t.a.v. de taalkeuze.

Kernpunten

Ter toelichting op de beslispunten hierboven

1. Bestuurlijke druk: dit is in alle gevallen zinvol. Er lopen gesprekken voor bestuurlijke afspraken met de koepels. Lopende onderhandelingen
2. Wijziging accreditatiekader: U gaf aan te verwachten het accreditatiekader voor het reces naar de Kamer te sturen. Vanwege een lopende evaluatie van het accreditatiestelsel adviseren we u hiermee te wachten tot na het reces.
3. Nieuwe beleidsregel anderstalig onderwijs: met de nieuwe beleidsregel kunt u bij macrodoelmatigheidsbesluiten op advies van CDHO zelf sterker sturen. Dit geldt alleen voor nieuwe opleidingen. Lopende onderhandelingen
4. Handhaving door de inspectie: dit zal op korte termijn weinig resultaat opleveren, omdat de wetgeving veel ruimte laat en de inspectie hier bovendien qua werkwijze en capaciteit niet op is ingericht op de korte

termijn. Een themaonderzoek, als vervolg op het onderzoek uit 2018/2019 en beperkt tot enkele groepen opleidingen, is wel zinvol.

Toelichting

Achtergrond

Het instellingsbestuur is verantwoordelijk voor de opleidingstaal waarin een opleiding wordt verzorgd. Hoewel de wet als hoofdregel heeft "Nederlands, tenzij", is ongeveer slechts een kwart van de nieuwe opleidingen die nu start geheel Nederlandstalig. 71% van de huidige bacheloropleidingen en 22% van de masteropleidingen is Nederlandstalig. Na de start van een opleiding kan de opleidingstaal (al dan niet geleidelijk) worden omgezet naar een andere taal zonder dat dit vooraf door de overheid wordt getoetst.

Bij de accreditatie (elke zes jaar) van nieuwe en bestaande opleidingen dienen instellingen de opleidingstaal te motiveren in het licht van de onderwijskwaliteit. Uit een recente rapportage van de NVAO hierover blijkt echter dat dit niet goed werkt (dit wordt nader toegelicht). De CDHO had tot begin 2021 een adviserende rol maar is hiermee gestopt mede wegens uitvoeringsproblemen. De inspectie heeft in 2018 een thematisch onderzoek gedaan naar opleidingstaal maar concludeerde daarbij ook dat zij niet kan handhaven.

Gezien deze voorgeschiedenis kan het lastig voor alle betrokken organisaties zijn om hun rol opnieuw tegen het licht te houden binnen de huidige kaders. Toch is dit nodig om recht te doen aan de koerswijziging ten aanzien van anderstalig onderwijs die u wenst en waarvoor u brede steun hebt in de Tweede Kamer. Bovendien is het kwetsbaar om alleen op wetswijziging in te zetten.

1. Bestuurlijke druk

De belangrijkste actor is het instellingsbestuur van een universiteit of hogeschool. Deze kan ervoor kiezen om geen nieuwe anderstalige opleidingen meer te starten en wellicht een deel van het bestaande aanbod geleidelijk om te zetten naar het Nederlands.

Het ministerie kan op korte termijn bestuurlijke druk uitoefenen op de instellingsbesturen om die stappen te zetten. Dit betekent: de bestuurders aanspreken op de maatschappelijke verantwoordelijkheid die de instelling draagt t.a.v. de nodige beheersing van de instroom van internationale studenten en het behoud van het Nederlands als onderwijstaal.

U heeft reeds in gang gezet:

- Gesprekken voor bestuurlijke afspraken met de koepels. De onderhandelingen lopen. Lopende onderhandelingen

- Met bestuurders bellen zodra een aanvraag nieuwe anderstalige opleiding is ingediend bij het ministerie (nota #37855322).

Beslispunt:

In aanvulling hierop stuurt u instellingsbesturen een brief waarin u hen verzoekt terughoudend te zijn met anderstalige opleidingen. U wijst hen op de huidige wettelijke bepalingen en stuurt als bijlage een handreiking mee.

Verwachte effect: sommige bestuurders zullen binnen de instelling de rem aantrekken wat betreft de ontwikkeling van nieuwe anderstalige opleidingen. Een moratorium op nieuwe Engelstalige bachelors geeft een steviger effect. Binnen 1 à 2 jaar is er merkbaar verschil. Mogelijk zal de opleidingstaal van een aantal reeds bestaande anderstalige opleidingen worden gewijzigd. Dit zal langer duren. Aantal (geheel) anderstalige opleidingen zal minder hard groeien of stabiliseren. Verder is dit afhankelijk van de uiteindelijke inhoud van de bestuurlijke afspraken.

2. Beoordeling via accreditatie

Sinds 2019 wordt bij de accreditatie van nieuwe en bestaande anderstalige opleidingen reeds gevraagd naar de motivatie van de taalkeuze in het licht van de kwaliteit van de opleiding. Uit de NVAO-rapportage hierover van begin 2023 blijkt echter dat visitatiepanels hier weinig kritisch op zijn. Sowieso wordt niet alles expliciet verantwoord in de visitatierapporten. De NVAO neemt hier zelf ook geen actieve rol op zich, waar zij dat wel zou kunnen.

In de Kamerbrief heeft u daarom aangekondigd dat het accreditatiekader aangepast moet worden (zie bijlage in deze nota). U gaf aan het gewijzigde kader naar de Kamer te willen sturen voor het zomerreces. Het is van belang dat de Kamer spoedig verneemt wat er gaat veranderen bij accreditatie. Toch adviseren we u het kader pas na het zomerreces naar de Kamer te sturen:

- Momenteel verricht de inspectie een (periodieke) evaluatie naar het accreditatiestelsel. De rapportage wordt deze zomer verwacht en bevat mogelijk aanbevelingen over het accreditatiekader of de werkwijze van de NVAO.
- Ook is er op 6 september een commissiedebat ingepland over accreditatie n.a.v. de eerdere berichten en Kamervragen over onderwijsvernieuwingen bij Fontys.

Met verzending van het kader na het reces laat u zien (aan de TK) dat u de evaluatie door de inspectie serieus opneemt en de uitkomsten daarvan wil meewegen bij een integrale wijziging van het kader. Tegelijkertijd voorkomt u mogelijk dat – mede vanwege het debat op 6 september - politieke wensen t.a.v. het kader op die integrale wijziging vooruit lopen.

Beslispunt:

U wacht het rapport van de inspectie en het commissiedebat af voordat u een gewijzigd accreditiekader naar de Kamer stuurt. Wel informeert u de Kamer voor het reces hoe de NVAO het accreditiekader wil wijzigen.

We wijzen u erop dat aanpassingen bij accreditatie een beperkt effect zullen hebben op het anderstalig aanbod. Dit om twee redenen:

- a. Peer review is (naar de aard) sterk gericht op normen die in een vakgebied worden gedeeld. Waar anderstalig onderwijs de norm is, zullen panelleden niet snel geneigd zijn om kritisch door te vragen op de motivatie, laat staan de motivatie af te keuren.

De NVAO kan hierop sterker sturen dan tot nu toe is gebeurd; bijv. door te eisen dat in elk visitatierapport (ingediend door de instelling) de taalkeuze van de anderstalige opleiding in het licht van de kwaliteitsstandaarden expliciet wordt beschreven en beoordeeld; en door zelf meer beslissingsruimte te nemen om rapporten terug te leggen bij de panels als de argumentatie niet navolgbaar is.

- b. Accreditatie wordt verleend (al dan niet onder voorwaarden) of geweigerd op grond van wettelijke kwaliteitseisen. De NVAO toetst niet op doelmatigheid, toegankelijkheid of naleving van de wet. Zolang anderstalig onderwijs geen afbreuk doet aan de kwaliteit heeft de NVAO geen grond om de accreditatie te weigeren of voorwaarden te stellen.

De NVAO kan explicieter vermelden in het accreditiekader dat de instelling de opleidingstaal moet motiveren met het oog op het beroepenveld en het vakgebied. Uit de eindtermen moet dan blijken waarom de opleiding in het Engels zou moeten zijn (dit is reeds aangekondigd in de Kamerbrief). De NVAO kan visitatiepanels erop aanspreken als de rapportage op dit punt gebrekkig is, en het visitatiepanel moet de opleiding erop aanspreken als de motivatie gebrekkig is.

Om enig effect te sorteren moet de NVAO bereid en in staat zijn om visitatierapporten terug te sturen voor herziening door het panel, en om in het uiterste geval accreditatie *onder voorwaarden* te verlenen. Dit laatste is niet erg waarschijnlijk (gezien de bredere wegging van alle kwaliteitsaspecten) maar het kan wel op grond van de huidige wet, zolang het om een kwaliteitsafweging gaat. Binnen de organisatie van de NVAO is echter nog wel een omslag nodig qua opvattingen over de rol die de NVAO kan en moet spelen in het hoger onderwijsstelsel. Van belang is dat de NVAO, bij het nemen van moeilijke besluiten, zich gesteund weet door het ministerie.

Verwachte effect: er zal niet veel effect zijn op het aantal Engelstalige opleidingen, maar dit zal wel de bewustwording vergroten en de discussie op

scherp stellen binnen het hoger onderwijs. Jaarlijks neemt de NVAO accreditatiebesluiten over ca. 425 opleidingen (ruim 2500 accreditatiebesluiten in zes jaar). Voor een aantal bestaande opleidingen (ruwe schatting: 1%) daarvan zou de NVAO de besluitvorming kunnen aanhouden indien de motivatie niet op orde is, het panel bevragen of zelfs overgaan tot accreditatie onder voorwaarden. Ook bij de toets nieuwe opleiding kan de NVAO hier een punt van maken.

3. Eisen stellen via doelmatigheid

Nieuwe (te bekostigen) opleidingen moeten ter instemming worden voorgelegd aan de minister "met het oog op de beoordeling van een doelmatig onderwijsaanbod en de beoordeling van een doelmatige taakverdeling tussen de instellingen, gelet op het geheel van de voorzieningen op het gebied van het hoger onderwijs" (art. 6.2 WHW). In de nieuwe Regeling macrodoelmatigheid is de adviserende taak van de CDHO met betrekking tot de opleidingstaal verdwenen, vanwege uitvoerbaarheidsproblemen (een duidelijk toetsingskader ontbrak) en het gebrek aan een juridische basis om aan de NVAO te adviseren.

Onderzocht is in hoeverre een andere beleidsmatige invulling gegeven kan worden aan het begrip doelmatigheid in artikel 6.2 WHW, zodanig dat taal een rol kan spelen bij de beoordeling door de CDHO. Dit is het geval. Het gaat bijvoorbeeld om de bekostiging van een Engelstalige opleiding die niet of nauwelijks opleidt specifiek voor een internationale arbeidsmarkt, of die niet primair gericht is op de instroom van Nederlandse studenten.

Ten opzichte van alle andere mogelijkheden heeft u op dit punt de grootste invloed, omdat u zelf de besluiten neemt over toestemming voor het starten van nieuwe anderstalige opleidingen.

Nodig is een beleidsregel die duidelijke grenzen stelt en heldere criteria bevat, en die tijdig wordt gedeeld met de instellingen zodat zij daar rekening mee kunnen houden bij de ontwikkeling van nieuwe opleidingen. Bijvoorbeeld publicatie najaar 2023 en invoering 1 januari 2024.

Voordeel is dat dit instrument (taal als doelmatigheidsoverweging) past bij uw denkrichting voor het wetsvoorstel dat wij nu ontwerpen. Nadeel is dat nieuwe opleidingen alleen bij de start op macrodoelmatigheid worden getoetst en dat bestaande anderstalige opleidingen (waar het overgrote deel van de anderstaligheid zit) hierbij buiten beeld blijven. De inzet bij optie 4 (verderop in deze nota) kan hierin echter een aanvulling zijn.

Lopende onderhandelingen

Beslispunt:

Het ministerie treft voorbereidingen voor het opstellen van een beleidsregel anderstalig onderwijs passend binnen de huidige wet en u maakt dit bekend aan de koepels en de Kamer.

Verwacht effect: in totaal zijn er zo'n 2500 opleidingen in Nederland. Jaarlijks worden er zo'n 100 nieuwe opleidingen aangevraagd, waarvan ongeveer een kwart anderstalig. Een deel van die 25 zal onder de uitzonderingsgronden (zoals tekortsector, krimpregio) vallen, waardoor er naar schatting zo'n 10 nieuwe opleidingen per jaar "uitgefilterd" kunnen worden. Afgezet tegen het totaal aantal opleidingen zal het effect dus zeer beperkt zijn. Deze maatregel zal echter wel de discussie binnen het hoger onderwijs op scherp stellen en de bewustwording vergroten. Effect is merkbaar vanaf datum inwerkingtreding van de beleidsregel.

4. Onderzoek door inspectie

Een handhavingstraject starten zou de meest letterlijke uitvoering van de motie Omtzigt c.s. zijn. Handhavingstrajecten kunnen leiden tot een waarschuwing, inhouding van bekostiging of zelfs het beëindigen van opleidingen. In eerdere gesprekken met de inspectie is geconcludeerd dat handhaving op artikel 7.2 van de WHW erg lastig, zo niet onmogelijk of in elk geval onverstandig is. De belangrijkste argumenten van de inspectie zijn:

1. **Juridisch** (incl. te verwachten effect). De open normen maken het moeilijk om aan te tonen dat een instelling niet aan de wet voldoet. Het te verwachten effect van handhaving is getalsmatig zeer klein.
2. **Wijze waarop toezicht nu is ingericht**. De inspectie heeft in het hoger onderwijs niet de taak om alle opleidingen periodiek te beoordelen en is hiervoor ook niet toegerust. De inspectie is door de wetgever bewust op afstand geplaatst van de (relatief autonome) instellingen.
3. **Pragmatisch/uitvoeringstechnisch**. Het doen van een instellingsonderzoek kost veel tijd en menskracht. Gebruikelijk bij onderzoek gevolgd door een handhavingstraject leidend tot sancties is een duur van ca. twee tot drie jaar – van begin tot eind. De inspectie kan hiermee dan handhavend optreden bij enkele opleidingen of instellingen.
4. **Behoorlijk bestuur/legitimiteit toezicht**. Internationalisering is jarenlang actief uitgedragen door de overheid. Er is nooit actief gestuurd op anderstalig onderwijs door de overheid. De instellingen moeten de tijd krijgen om te draaien.

Hoewel de motie Omtzigt c.s. hierom gevraagd heeft, raden wij u af om de inspectie te verzoeken over te gaan tot handhaving. De open norm waarop de inspectie doelt is dat de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, dan wel de herkomst van de studenten een noodzaak vormt voor anderstaligheid. Hoe deze norm invulling krijgt in het kader van handhaving kan middels een beleidsregel worden verduidelijkt, waarmee de inspectie rugdekking krijgt.

Tegelijkertijd zal het directe effect op het aantal anderstalige opleidingen klein zijn terwijl de interventies veel tijd en capaciteit van de inspectie zullen kosten die daar organisatorisch nu niet op ingericht zijn. De kans is groot dat tegen de tijd dat er sancties opgelegd worden, de nieuwe wetgeving al in werking treedt. Het is dan effectiever om met een nieuwe toets anderstalig onderwijs alle bestaande opleidingen tegen het licht te houden dan via individuele handhavingstrajecten.

Behalve handhaving kan de inspectie ook thematische onderzoeken doen (zoals bijvoorbeeld recent naar sociale veiligheid in het hbo kunst- en modeonderwijs). Dit kan een effectieve manier zijn om problematische keuzes en gedrag van instellingen en opleidingen te agenderen. Een thematisch onderzoek duurt doorgaans minstens een jaar, maar een beperkter, gericht onderzoek zou eventueel korter kunnen duren. Gezien de voorgenomen plannen voor wetgeving ziet de inspectie tot nu toe weinig heil in een dergelijk onderzoek maar politiek en bestuurlijk bezien kan het toch een zinvolle manier zijn om uitvoering te geven aan de motie Omtzigt c.s.

Beslispunt:

U verzoekt de inspectie een beperkt thematisch onderzoek te starten, uiterlijk begin 2024, specifiek gericht op enkele groepen opleidingen (bijvoorbeeld: psychologie, economie, rechten) en niet op instellingen. Aangezien het proces richting Werkplan 2024 van de Inspectie nagenoeg afgerond is, adviseren we u om over dit verzoek i.r.t. het Werkplan 2024 op korte termijn te overleggen met de IGO.

Conclusies en aanbevelingen van een thematisch onderzoek kunnen gericht zijn aan de instellingen zelf en/of aan u; eventueel als vinger aan de pols of testcase bij de bestuurlijke afspraken met de koepels. Het onderzoek kan ook aanzetten tot een omslag naar het Nederlands in een bepaalde groep opleidingen, mits in gezamenlijkheid en met een onderling afgesproken tijdpad. Het ministerie kan hier een coördinerende en stimulerende rol in spelen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlage: Motie Omtzigt c.s.

MOTIE VAN HET LID OMTZIGT C.S.

Voorgesteld 31 januari 2023

De Kamer, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat artikel 1.3, lid 5 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek stelt dat de universiteiten, levensbeschouwelijke universiteiten, hogescholen en de Open Universiteit zich in het kader van hun werkzaamheden op het gebied van het onderwijs wat betreft Nederlandstalige studenten mede richten op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands;

constaterende dat artikel 7.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek stelt dat het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands, waarbij in afwijking van de eerste volzin een andere taal kan worden gebezigd:

- wanneer het een opleiding met betrekking tot die taal betreft;
- wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt;
- indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode;

constaterende dat de invulling van beide artikelen niet altijd helemaal duidelijk is en dat het aan handhaving ontbreekt;

verzoekt de regering heldere normen te ontwikkelen voor deze artikelen en te bevorderen dat de inspectie deze normen publiceert en handhaaft voor de invulling van deze twee artikelen;

verzoekt de regering wat betreft het onderwijs in de bachelorfase over de normen en de handhaving voor 1 juni 2023 aan de Kamer te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Omtzigt
Bisschop
Eerdmans
Kwint
Beertema

Kamerstuk 31 288, nr. 1008

Bijlage: passages uit Kamerbrief, pagina 17-19

Ik wil benadrukken dat ik de ruimte die de huidige wet mij biedt maximaal wil benutten om op te treden daar waar Engels als opleidingstaal ten onrechte is ingevoerd.

In de komende maanden wil ik een nadere toelichting opstellen op de huidige wettelijke bepalingen inzake uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands en de opleidingstaal, met oog voor de wetsgeschiedenis, recente maatschappelijke discussies inzake internationalisering, de door mij gevoerde rondetafelgesprekken in de afgelopen maanden met het veld, gesprekken met externe deskundigen én de inbreng van uw Kamer in de afgelopen periode. Deze nadere toelichting bevat een uitleg van de normen met betrekking tot de uitzonderingsgronden en een uitleg over de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands. Ik zal deze toelichting openbaar maken. Tevens voer ik met de inspectie, de NVAO en de CDHO het gesprek of deze nadere toelichting aangrijpingspunten biedt voor hun beoordelende en toezichhoudende rol. Voor 1 juni 2023 zal ik uw Kamer informeren over de resultaten daarvan. In het parallel lopende wetstraject zal ik bezien of de wetsteksten aanpassing behoeven.
(...)

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna: NVAO) heeft in de afgelopen jaren bij de accreditatie van anderstalige opleidingen de instellingen gevraagd om de keuze voor een andere taal dan het Nederlands te motiveren in het licht van de geldende kwaliteitseisen. Op basis van een tussentijdse rapportage die de NVAO mij heeft gestuurd (zie bijlage bij deze brief) concludeer ik dat er nog weinig kritische discussie heeft plaatsgevonden tussen de opleidingen en beoordelende panels over gemaakte keuzes. De rapportage geeft aanleiding tot verdere discussie over de wijze van verantwoording van de keuze voor de opleidingstaal in de accreditatie en onderstreept nogmaals de noodzaak tot regie. Ik ben hierover in gesprek met de NVAO. Duidelijk is dat het accreditatiekader op dit punt moet worden aangepast.

Vooruitlopend op nieuwe wetgeving met betrekking tot de opleidingstaal stuur ik aan op het aanscherpen van het accreditatiekader, waarbij de instellingen de keuze voor een anderstalige opleidingstaal goed moeten onderbouwen, mede vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief, en aan de hand van eisen zoals deze door het beroepenveld en het vakgebied aan de inhoud van de opleiding worden gesteld. Bij opleidingen die volledig anderstalig worden aangeboden moet de vraag worden gesteld in hoeverre dit bijdraagt aan het realiseren van de beoogde eindkwalificaties van de opleiding.

Tot slot stelt het huidige accreditatiekader een voorwaarde m.b.t. de beheersing van de Engelse taal aan het Nederlandstalig onderwijzend personeel. Bij de meeste instellingen wordt Engels op C2-niveau als norm gehanteerd. Het

Datum
29 mei 2023

aangescherpte accreditiekader zal eveneens de norm introduceren voor de beheersing van de Nederlandse taal voor het Engelstalig onderwijzend personeel. Deze voorwaarde zal moeten gaan gelden voor onderwijzend personeel in vaste dienst en het behalen van het nodige niveau binnen vijf jaar.